

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Controversiarvm Omnivm Hvivs Ævi Lvthero-Calvinisticarvm Libri Tres

Coppenstein, Johann Andreas

Mogvntiæ, 1627

VII. De Clericis.

urn:nbn:de:hbz:466:1-35233

AVTOR. Vera est CONFESSIO de Veritate Ecclesiae Romanae, Ethnicorum, Iudaeorum, Haereticorum, Turcarum. &c.

XIV. LUTHERO-CALVINISTARVM, omniumque hostium Ecclesiae, infelix temper exitus fuit.

XV. Felix autem Prosperitas, cum Deo, Ecclesiae verae fuit, est, erit.

VII. DE CLERICIS.

QUESTIO XLI.

Rectene hi Clerici, isti Laici appellantur?

LUTHERO-CALVINISTAE, quod rem Latinet, haud negant, ministerium Verbi & Sacramentorum non ex aequo ad omnes pertinere: vocem tamen Cleri auersantur.

LUTHERVS lib. de abroganda Missa priuata, par. 1. *Quod nostra translatio habet: Non dominantes in Cleris, interpretis incuria fuit, qua facti, in Clerum hoc loco intelligerent, quos nunc à Laicis discretis in pia hominum traditio. Infra. Hoc dixisse contenti sumus: Christianum populum esse simplicem, in quo prorsus nulla secta, nulla differentia personarum, nullus Clericus, nullus Laicus, nullus vnicuique, nullus rufus, nullus Monachus esse debeat.*

CALVINVS Instit. l. 4. c. 4. §. 9. *Hac appellatio aut erroris, aut certe ex praua affectione nata est: cum tota Ecclesia Clerus, id est, hereditas Domini, à Petro dicatur: Idem ad 1. Pet. 5. Vtinam Patribus nunquam venisset in mentem, ut hac voce uterentur. Gal. 3. Omnes enim vos vnum estis in Christo Iesu.*

AVTOR. I. Distinctio Clericorum & Laicorum est omnino Christi, loa. 15. *Ego elegi vos, scilicet turba.* 2. Est Apostolica, 1. Pet. 5. *Non Dominantes in Cleris.* 3. Est Canonica in descriptis à S. Cle-

mente Canonibus Apostolorum, Can. 3. 12. 15. 4. Est ea antiquissimorum Patrum, & Conciliorum: apud Bellarm. lib. de Clericis c. 1.

II Vnitatis & Simplicis populi Christiani est, quae describitur Eph. 4. *Vnum Dominus, una fides, unum baptisma, unus Deus & Pater omnium.* Vt vnum dicant, idem sentiant, & non sint in eis schismata. Haec simplicitas procul à Luthero caluinistis exulat. 2. Nec Cleri & Populi distinctio cum Vnitate ea pugnat magis, quam membrorum diuersitas Corporis Vnitate. 1. Cor. 12. *Si totum corpus oculus; ubi auditus? &c. Et si omnia essent unum membrum, ubi Corpus? Non autem multa sunt membra, vnum autem corpus.* 3. S. Petrus uce, Cleri, allude ad Leuitas, Deut. 18. Num. 18. à quibus fors natiuitatis transit ad Christianos sorte Electionis.

SVASIONES contrariae ex his conuertunt vtrò.

QUESTIO XLII.

Ius Eligendi, Ordinandi, Pastores, seu Ministros estne Populi, an Episcoporum?

LUTHERVS lib. de potest. Papae Nlydri & Centuriatores, Brentius, & Kemner &c. Itemque CALVINVS Instit. l. 4. c. 14. §. 15. *Habemus esse hanc Legitimam ex Verbo Dei Ministri vocationem.* 1. *Ubique populi consensu & approbatione creantur, qui fuerint idonei.* 2. *Praesertim autem Electionem debent Pastores: ne quid per leuitatem, vel per mala studia, vel per tumultum à multitudinis peccetur.* Volunt gigitur: *Vocare & Eligere Populi esse, iure diuino; non Papae, non Principis, non Canonicorum:* 1. *Ordnare*

nate verò, Pastorum tantum; sed nomine Populi, quem repræsentant Pastores. Plura infra quaest. 44.

AUTOR. Iure diuino Potestas Eligendi Ordinandique est penes Episcopos solos. 1. Ita S. Scriptura, in meo *Antichristopart. 2. q. 13.* 2. Ita S. Concilia & S. Patres vniuersi. 3. Quod si Sacrum Clerum Eligere & Ordinare nefas est Sacerdotibus; quanto magis Laicis?

4. Et illius tam constans Ecclesiæ est Consuetudo, vt à *Seculo non sit auditum*, Episcopum à non Episcopo ordinari: vt nec vlla vnquam hæretica licentia tale quid vsurpauit. Lutherum Orthodoxus Episcopus ordinauit Sacerdotem; Episcopum nemo, nisi ipse. *Esse quia vult, fit Deus Alexander;* ait Laconicus Sarcasmus. Et ipse idem se telo scæmur adspiciens irrisit isto: *Ecce Deum Ammonium.*

5. Ipse Calvinus Instit. l. 4. c. 3 § 16. *Lites nullam extet certum præceptum de Manuum Impositione; quia tamen fuisse in perpetuo vsu Apostolorum videmus, illa iam accurata eorum obseruatio, Præcepti vice nobis esse debet.* Infra: *Prohibendum est, non vniuersam multitudinem manus impositione Ministrare, id est Sacerdotibus; nam Episcopos vocat Pastores.*

Iam sic argumentor. Non sunt veri Pastores, id est Episcopi, qui non sunt per manum Impositionem à veris Pastoribus ordinati: Atqui tales sunt Lutherus, Zwinglius, Calvinus &c. Ergo. Nam istud S. Hieronymi Epist. ad Euaugrium approbat Calvinus: *Quid facit, excepte Ordinatione, Episcopus, quod Presbyter non faciat?*

6. Ordinationem Romano-catholicam nihili facit Calvinus Instit. l. 4. c. 5. §. 3. *Ordinatio nihil est aliud, quam mirum ludibrium.* Sic & Kemnitius: Ergo Lutheri, Caluini, &c. Ordinatio ipsis nulla fuit, & nec illis Sacerdotes fuerunt, nec Episcopi: neque à populo ordinari potuerunt.

Sequitur porro: Cum veros Episcopos non habuerint, nec veram Ecclesiã habuisse vnquam. Quia bene Calvinus Instit. l. 4. c. 3. §. 4. *Sequuntur Pastores & Doctores, quibus carere nunquam potest Ecclesia. Est enim Ecclesia,* ait S. Cypri. epist. 9 l. 4. *plebs Episcopo adunata, & Pastori suo Grex adharens.* Hoc argumento S. Hieron. in Dialogo contra Luciferianos, Hilarium hæreticum constrinxit.

Vnum super refugium est Caluino ibi. *Apostolos postea quoque, vel saltem eorum loco Euangelistas interdum excitauit Deus, (vt Lutherum, ipsum, &c.) vt nostro tempore factum est. Talibus enim, qui Ecclesiam ab Antichristi defectione reducerent, opus fuit. Minus tamen ipsum nihilominus Extraordinarium appello: Quia in Ecclesiis ritè constitutis locum non habet.*

AT, infelix effugium! Nam semel constituta à Christo Ecclesia ruere non potest: vtpote fundata supra Petram, non arenam: quocirca nouis haud eget Apostolis: præsertim qui sine signis venerunt non missi; vt Lutherus, Calvinus, Arius, Mahumet. &c.

7. Denique, *Act. 14.* Paulus & Barnabas, Episcopi & Apostoli constituebant per ciuitates Presbyteros; non populum, non Magistratus ciuilibus. Ad Titum 1. *Huius rei gratia reliqui te Episcopum Crete, vt constituas per ciuitates Presbyteros.*

tyteros; Sicut ego constitui tibi. Et Flacciani *Cens. l. l. c. 2.* primos Episcopos ab Apostolis esse constitutos fatentur.

QVÆSTIO XLIII.

Sitne Pastorum Electio immediate à Deo solo, aut ex carnali propagatione?

IOAN. WICLIF & HUSS, teste Tho. Walden. *l. 2. doctrina fidei c. 39. & 40.* Solius Dei esse aiebant, Pastores eligere. Quia solus nouit prædestinatos pios; quales Pastores oportet esse. Eorum articuli in Concilio Constantiensi Sess. 8. damnantur tales. *Prælati sunt præfatus & malus non habet potestatem super Fideles: Et, est aquiuocè Pastor, Et, Non electioni hominū, sed operibus electi oportet credere.*

AUTOR. Deus, *1. Reg. 10.* elegit Saulem; at dein reprobum: Christus Iudam; Ioan. 6. *Nonne ego vos XII. elegi, & unus ex uobis diabolus est?* Apostoli inter Diaconos, *Act. 6.* Nicolaum elegerunt præfulem. S. Patres consentiunt, improbos Episcopos esse tamen veros: ut Ioan. 11. *Cayphas, cum esset Pontif. anni; illius, prophetauit.* Electio autem per Sortes etsi, *Act. 1.* ab Apostolis usurpata ex priuilegio, tamen recte ab Ecclesia est prius omissa. Vide *Bell. l. 1. de Clericis c. 6.* De Luthero-caluinianis Prædestinatis sileo. VVicleffizant.

II. HEBRÆIS nascebantur Sacerdotes, Tribu Leuitica semel à Deo ad d. destinata; Benetunc.

AUTOR. At Christianū non decebat Sacerdotium propago carnalis. I. Quia sunt Sacerdotes secundum ordinem Melchisedech. *Hebr. 7.* Ideoque sine patre, sine matre, sine Genialogia. 2. Sic prædixit *Isa. 66.* *Asp. mam ex eis Sacerdotes & Leuitas. &c.* Aliud est, ut Sacrificium, sic & Sacerdotium, in Nouo Testamento;

QVÆSTIO XLIV.

Ius eligendi Papam & Episcopos. &c. An sit Populi de iure diuino?

LUTHERO-CALVINISTA *suprà q. 41.* affirmant.

SVADENT istis. 1. Quia, ait Calvinus, veteres popularem electionem usurpabant. Sicut in politicis, electio Regis est Populi. Cætera argumenta colligit ex Luthero Brevitio, Caluino, Illiricus *l. de electione.*

2. Quia, *Matth. 16.* Tibi, ut Ecclesiam representanti, ait Aug. tract. 124. in Ioann. *de clauis. &c.* 3. *Matth. 18.* *Quæcunque alligaueris: Qui alii? Dic Ecclesia, id est, populo.*

3. Episcopi sunt Ministri Ecclesie, non Domini: *1. Cor. 3. 1. Pet. 5.* Ecclesia autem, *1. Tim. 3.* est *Columna veritatis* ergo pete hanc, non illos, summum est tribunal.

4. Quia, *Act. 1.* Tota Ecclesia elegit Matthiam & Barnabam; non Apostoli.

5. *Act. 6.* Multitudo credentium elegerunt Stephanum.

6. *Act. 14.* *Cum constituisset, & operis-sonans, id est, elegissent per suffragia, illi per singulas ciuitates Presbyteros.*

7. Quia sic docet S. Cyprianus, & Conc. Nycænum, & II. generale: Et sic usus per 1300. annos in Ecclesia.

AUTOR. Electio non est Plebis vltimo iure.

1. Non diuino, patet in *Antichristi part. 2. quæst. 17.* itemque *suprà q. 42.*

2. Adde, *Hebr. 5.* *Nemo sumit sibi honorem; sed qui vocatur, ut Aaron: qui Moysen, non à Populo est electus.*

3. Iure diuino & naturali Episcopi sunt Pastores plebis: *Act. 20. 1. Pet. 5.* Nec controuertitur. At Pastorum est Prescere, id est, Regere; ad quod *Elgeret* quoque pertinet.

4. Apo.

4. Apostoli ad procul distitas gentes mittebant Episcopos; ergo ipsi, non gentes, eligebant. Neque populus, præsens Apostolis, eligebant; quia vnus populus non potest alteri Pastorem eligere: vt cōtrā fingit Kemnitius absque testimonio vllō.

5. Sic Concilia, & S. Patres.

6. Plura sequentur in eadem moda ex populari electione, B. l. c. 7.

DICO AD I. Vsurpatione fuit surreptitia, ideo & sublata est. Nam postulatione testimonii à populo fiebat de vita eligendi, (vt est tanto acceptior,) & degeneravit in Consuetudinem, Apostolica contrariam constitutioni.

AD II. Augustinus ideo ait Petrū in persona Ecclesiæ Claves accepisse, quia in eius vtilitatem accepit, & transfusus ad posterorē erat.

AD III. Prælati sunt Ecclesiæ, vt pars melior, ideoque maior, iusq; habet soluendi, &c.

AD IV. Episcopi sunt ministri Ecclesiæ, eam regendo, non ei obediendo.

AD V. Chryostomus, ait, id Petrū fecisse ex concessione; non necessitate. Erat exemplo vno non valeret argumentum contra legem.

AD VI. Idem dico. Dein, ea erat electio Diaconi, non Episcopi.

AD VII. Grammaticè ita significat *ἑποποιέω*: at Ecclesiasticè est *Ordinare per manus impositionem*.

AD VIII. Vide Bell. Postulationem populi fuisse, non Electionem: Sicque loquuntur historiae &c.

Q V Æ S T I O X L V.

An sint Ordines Sacri septeni? Et quæ officia singulorum?

LUTHERANI (vt Kemnitius in *Exam. Trid. Sess. 2.*) numerum Ordinum septenarium reprehendunt: Statuuntque ternarium: Episcoporum, quos Pastores: Presbyterorum, quos Seniores, seu Diaconos, vel Ministros verbi dicunt; & Diaconorum, Exorcistas plane reiciunt: reliquos autē à Pastoribus pio accessitate ass. m. cooperatores.

SVADET Kemnitius, 1. Quia, S. Dionysius tres solum numerat. 2. Canones Apostolorum quinos, 3. S. Ambrosius item quinos. 4. S. Ignatius plures quam septem. 5. Canonistæ addunt Psalmistam.

CALVINVS consonat Kemnitio, *Instit. l. 4. c. 4. §. 19.* Quia, ait, S. Hieronymus numerat quinque ordines.

AUTOR. Semper in Ecclesiā viguerunt Ordines septem, qui ad Eucharistiæ ministeriam certo ritu referuntur; Minores quatuor, Oltiar. Lect. Exorc. Acollutorū: Maiores tres, Subdi. Diac. Presbyterorum. Sic Clemens, Ignatius, &c. &c. S. Patres, & Concilia. *D. Thomas. p. 3. q. 37. art. 2.*

Tres Sacri sunt ex Institutione diuina: habentque Antiquitatem parem Ecclesiæ primitiuae omnes septem. Mentitur itaque Calvinus dicens, *Primitiuae Ecclesiæ incogniti fuerunt, & multis postea annis excogitati.* Bell. l. 1. c. 12.

DICO AD I. S. Dionysius numerum triū dedit Hierarchiarum militantis Ecclesiæ, non Ordinum.

AD II. S. Dionysius instituit nusquam omnes refert; sed ex occasione iam hos iam istos.

AD III. S. Ambrosius non negat alios daos: quos obseruauit factō.

AD IV. S. Ignatius etiam improprie d. ctos numerauit.

AD V. Canonistæ quia distinguunt Episcopum à Presbytero, Lectorem à

Dd Can-

Cantore, nouem constituunt: non sic Theologi: Neque tamen est dissensio: quia illi eos referunt ad Hierarchiã, hi ad Eucharistiã.

AD VI. Hieronymus loquitur de ordinibus Christianorum, non Clericorum. &c.

II. CALVINVS *Instit. lib. 4. cap. 4. §. 9.* Oltiariorum Ordinem negat, & uidet; officium lanitoris esse dicit: non docet. 2. Lecturam item tyrocinium prædicaturã fuisse, ut fluere ferre populi conspectum, & plebi innotescerent. 3. Exorcistis ait, gratiam gratis datam fuisse, non ordinem. 4. *Acolutus*, uult esse uocem magicam, & linguis ignotam: idem quod Cubicularius Episcopi, & cerofetarius. 5. Subdiaconos uult solum in curandis pauperibus iuuiffe Diaconos. 6. De Diaconis nos inter & hæreticos conuenit ex *Act. 6.* Et si nos plura eis tribuamus.

AVTOR. Dicit ista Calvinus; non docet. Docent autem S. Patres & Concilia nos recte sentire, & sua singulis officia ordinibus assignare sancta, apud *Bell. c. 14.*

QVÆSTIO XLVI.

Sine Episcopus maior, an par Sacerdoti?

LUTHERANI, ut Kemnicus in Exam. Sess. 21. *Trid. Esalmus annot. ad 1. Tim. 4.* æquant utroque.

CALVINIANI item autore Calvino. *Instit. l. 4. c. 4. §. 2.* Quibus, ait, docendi munus iniunctum erat, eos omnes nominabant Presbyteros: illi ex suo numero in singulis ciuitatib. unum eligebant, cui specialiter dabunt titulum Episcopi: ne ex æqualitate, ut si solet, dissidia nascerentur. Neque tamen sic honore & dignitate superior erat Episcopus, ut dominium in collegas haberet; sed quæ partes habet Consul in Senatu,

ut referat de negotiis. &c. autoritate totam actionem regat, & decretum exequatur. Atque id ipsum pro temporum necessitate, fuisse humane consensu inductum fatentur ipsi Veteres.

SVADERE id conantur 1. *Phil. 1. Paulus.* &c. *Omnibus Sanctis, qui sunt Philippis, cum Episcopis & Diaconibus.* En *Presbyteri* dicitur Episcopi: Sic & *Tit. 1. Constituas per Ciuitates Presbyteros.* &c. *Oportet Episcopum irreprehensibilem esse.* 2. *1. Tim. 3. Gratia &c. data est tibi per impositionem Presbyteri:* ergo Presbyter potest ordinare Episcopum ut par parem. 3. *Act. 20. In quo uos posuit Sp. Sanctus Episcopus, regere Ecclesiam.* 1. *Pet. 5. Seniores obsecro conuenit, pascite Gregem Dei, providentes, & uos uos uos.* 4. *S. Hieron. in Tit. Episcopi norint, se maiore Consuetudine, quam Dispositione Dominice ueritate Presbyteris esse maiores.* Pluram uult lauid. in *Bell. l. 1. c. 15.*

AVTOR. Sanctè Concilium Trid. *sess. 23. Can. 7. Si quis dixerit Episcopos non esse Presbyteris superiores &c. anathema sit.* Distinctè tria. 1. Iure diuino Episcopus est præ Presbytero, in potestate Ordinis. 1. Quia soli Episcopi Ordines Sacros conferre possunt; Presbyteri ex suo charactere Sacerdotali non possunt. At Ordinatio est Sacramentum, ut Calvinus concedit; proinde Deo instituta solo: ergo qui maior Ordinis potestate; maior est etiam iure diuino. 2. Item Episcopus potest dare Sacramentum Confirmationis, templum, aram consecrare; Presbyter non potest. 3. Item, *Act. 8.* Apostoli, quibus succedunt Episcopi, sunt missi ut per manuum impositionem darent Spiritum Sanctum baptizatis; quod Presbyteri non possunt.

4. Sic Patres. II. Episcopus iure diuino maior est iurisdictionis potestate. 1. Quia in

Leg.

Legetres erant Ordines, Pontificum ab Aaron: Sacerdotum, à filiis Aaron: & Leuitarum, qui ab Leui oriundi: At hitres erant iure diuino distincti in potestate quà Ordinis, quà Iurisdictionis, sic, vt summus, medius, imus esset, vnusque altero maior. *Exod. 28. 40. Leu. 8. Num. 3. 4. 20.* vbi de distinctis eorum consecrationibus, vestibus, & officiis. Nec ratio est, vt in Veteri, quàm Nouo Testamento, distinctior sit hierarchia. Illis vero succedunt hodie Episcopi, Presbyteri, Diaconi: ergo non minus, ac illi, distincti sunt. 2. Quia Christus XII. Apostolos delegit ex LXX. Discipulis. vtili hite iure diuino maiores fuerint: At Apostolis Episcopi, Discipulis Presbyteri succedunt, ergo pari vtrinque iure. 3. Quia Patres Episcopis dictum volunt. *Matth. 24. Fidelis seruus & prudens, quem constituit Dominus super familiam suam:* at hæc institutio est iuris diuini. Sicut & istud, *Act. 20. Attendite vniuerso Oregi in quo vos Spiritus Sanctus constituit Episcopos, regere Ecclesiam Dei.* 4. Sic vsus habet à Christo & Apostolis huc vsque: Sic & S. Patres.

III. Episcoporum Autoritas in Coetu Presbyterorum est vt Principis ac iudicis in Concilio consiliarium sibi subditorum: non vt Consul in Senatu. I. Patet è S. Literis in *Antichristo meo p. 2. q. 18.* 2. Sic Patres, & Concilia, & Vnus vniuersalis omnium temporum, & locus.

DICO AD I. ex Ambrosio: Dicit Episcopus & Diaconus qui cum Paulo erant: Ex Theodoro: tunc Presbyteros dicit solitos Episcopos & hosce, Apostolos: vt *Rom. 16.* Andronicus Apostolus:

Philip. 2. Epaphroditus Apostolus. Ex Chryl. Tunc voces *Episcopus & Presbyter,* communes fuisse Sacerdotibus, distincta tamen potestate.

AD II. Sic hinc inferre S. Hieronymum mentitur Kemnitius: cum solum ostendat Presbyteros in Scripturis etiam vocari Episcopos; non hos ab illis ordinari posse.

AD III. vti ad. i. ex Theodoro.

AD IV. Similiter dicendum. Et mentiuntur Waldenses, Hieronymum sequi Aërium: falliturque Mic. Medina. Videtur tamen S. Hier. sententiæ hæc in re incertus fuisse; ideoque variasse.

Q V Æ S T I O XLVII.

De CARDINALATV quid sentiendum?

CALVINVS Instit. l. 4. cap. 7. § 30. 1. Hic titulus Gregorius atate in solos Episcopos competebat; non Romana Ecclesie, sed aliis eum attribuit. Apud superioris seculi scriptores nomen hoc non reperio. 2. Video tamen fuisse tunc Episcopis minores, quos nunc longè antecellunt. &c. Et si Episcopatus Presbyterio maior sit; tamen in multis Augustius Hieronymo minor est, ait, *Aug. Epist. 19 &c.* 3. Nihil officij tunc habebant, nisi vt in doctrina & Sacramentorum administratione Episcopo adessent, & subessent. Nunc aded mutata fors est, vt facti sint Regum & Cesarum cognati. Vnà cum suo Capite sensim creuerunt. Nihil habent legitimi in Ecclesia muneris; sicut duntaxat & inanem laruam retinent. Vnde Gregorius: Flens dico: cum Sacerdotalis Ordo intus cecidit; foris quoque diu stare non poterit.

AUTOR. Tria hæc: I. NOMINIS Antiquitas: Annis 300. ante S. Gregorium in Concilio Romano sub

Dd 2 S. Syl.

S. Syluestro, can. 6. proditur de VII. Diaconis Cardinalibus Romæ. Significat idem quod *P. incipalis*, ut à quo pendeant Episcopi, ceu cardine. Ut Cardinales virtutes, venti, puncta cœli, &c. dicuntur: Sic & Tituli seu Ecclesiæ Principales VII. dicebantur Cardinales; itaque à loco ad personas nomen transit.

II. OFFICIUM Antiquitas, 1. Est aut Episcopalis, aut Presbyteralis, aut Diaconalis. 2. Eligere Papam. 3. Assistere Papæ in regimine, ut Senatores Consuli, ut Consilarii Principi. In primitiua tamen Ecclesia omnes ferè Presbyteri ad Electionem Papæ conueniebant in paucitate Cleri: at postea auctiore Clero, soli Principales id munus obierunt.

III. COMPARATIO Cardinalatus cum Episcopatu est talis; 1. Potestate Ordinis maior est Episcopus Cardinali, Presbytero, vel Diacono. 2. Iurisdictione in propriam Ecclesiam item. Quia Episcopus attendit vel Dioecesi totius, vel urbi; Cardinalis verò soli Titulo suo, in quo est ut parochus, nec ius habet maius, quàm parochiale. 3. Regimine Vniuersalis Ecclesiæ maior est Cardinalis, Presbyter, aut Diaconus, quàm Episcopus. Singularem docet *Bellarmin. lib. 1. c. 16.*

DICO S. Hieronymum fuisse Presbyterum Antiochenum; non Romanum, non Cardinalem; ipso teste *Epist. 61.* Deinde etsi in Concilio 6. Carthaginensi ultimi subscripterunt Cardinales duo; sciendum tamen tunc ætatis Episcopos Cardinalibus fuisse maiores: postea verò mutatum esse.

Q. V. Æ. S. T. I. O. XLVIII.

COELIBATUS quo Inuesti Ordinibus S. annexus?

LUTHERO-CALVINISTÆ, post Iouinianum Wilf, negant vllò, adeoque omninò hereticum esse. LUTHERVS *Libra de abroganda Missa*, Magdeburgentes Centuriæ singulis c. 7. maxime *Centuria 11. c. 7.*

BEZA, Martyr, CALVINVS *Instit. l. 4. c. 12. §. 23.* &c. Documenta singulorum subiciemus infra.

AUTOR. I. Votum Continentiæ non est iure diuino additum Ordinibus Sacris: proindeque est Dispensabile. Quia ex solo iure humano Apostolico vis emanat. 1. Ita *D. Tho. 2. 2. q. 8. art. 1.* & plerique contra Medinam, Maiorem, &c.

1. Quia Matrimonium non pugnat cum S. Ordinibus ratione Essentiæ sui, sed Officii: ne actu conjugali, aut cuius animus Sacerdotis eneruetur. Ideò non est iuris diuini, ut coniugati, si postea ordinentur, abstineant vxoribus. Alioquin Ecclesia non potuisset Græcis permittere vsum vxorum ante Ordines acceptos ducarum.

2. Nulla in Sacra Scriptura extat prohibitio: quin Vereri in Testamento licebat; in Nouo ad Timotheum & Titum iubet eligi castos.

3. Puritas ministerii castitatem requirit, ut conuenientem; non ut Necessariam. Ideò Concilium Ancyranum à S. Leone confirmatum, permisit etiam post Diaconatum ducere Vxores.

II. Iure Ecclesiastico & Apostolico Coelibatus est Ordinatis mandatus; ut nec prius ductis vxoribus fas uti. 1. Et Sacra Scriptura uti deducant S. Patres: Vide meum *Antichristum part. 2. q. 19.* 2. Ita Concilia: ut Ancyranum an. 314. Car.

Carthaginense 17. Canon. 2. anno 254. causam promit: *Et, quod Apostoli docuerunt, & seruauit Antiquitas; nos quoque custodiamus.* Sic & Concilia Italix, Gallix, Hispanix, Germanix antiquissima ante annum 700. Mendax ergo Melanchthon in Confessione Augustana legem cœlibatus primum in Germania fixam esse postannu 900. 3. Ro. Papæ, itemque S. Patres antiquissimi Græci, Latinique consentiunt apud Bell. l. 1. c. 19. 4. Exempla fauent laudatissimorum Episcoporum, & Clericorum inde usque ab Apostolis continentium.

Magdeburgenses Centur. a. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. de vxo a 15 proferant exempla multa.

At sunt *Vel* de ductis ante Ordinationem: *Vel* de minoribus Clericis: *Vel* de illaudatis uiris: *Vel* expressè mentiuntur.

4. Quia Matrimonium impedit Ecclesiastica munia Sacrificandi, ob impuritatem: Orandi & Legendi, ob hebetationem ingenii: Prædicandi ad uirgines & uiduas de castitate: Curandi animas, ob curas temporales: Procurandi pauperes, ob curam prolium. Et uix distinctio foret Clericos inter & Laicos.

QVÆSTIO XLIX.

Qua Sectariorum sunt documenta?

I LVTHERI & LVTHE- RANORVM.

Iubetur, Tit. 1. elegi ἀνεμίλητος, id est, sine crimine: quousito? *Sit unus uxorū uir, filios habens fideles, se non fornicetur.*

RESPONDEO. I. Sit sine vlla, quæ reprehendi posset, etiam specie criminis; ut bigamia, index est incontinentiæ: Ita

Chrysoft. hic. 2. Aug. tract. 41. in Ioan. &c. Sit sine grandi crimine: quin cum multiplique virtute, ut monogamia, sobrietate &c.

II. 1. Cor. 7. *Vnusquisque uxorem suam habeat, vnam, non plures, nisi successiuè. 1. Tim. 3. Diaconi sint unius uxoris uiri.*

RESP. Patres sic exponunt, non habeat, aut non habuerit, nisi vnam.

III. 1. Cor. 9. *Annon habemus potestatem circumducendi sororem uxorem: sicut Apostoli, &c.*

RESP. *Mulierem dicit, non uxorem; & ad usum vitæ, non luxuriæ.*

IV. *Sit unius uxoris uir, id est, Luthero, vnam habeat; Magdeb. non plure: simul.*

RESP. I. Tim. *Vidua eligatur, que fuerit unius uiri uxor, id est, monogama: non ut Luth; & Magdeb. Nec id atatis vlli gentium mos erat duas habere simul. Ita S. Patres. Ita praxis Ecclesiæ, bigamos nūquam ordinantis: ad Christi conformitatem, qui unius Ecclesiæ Caput est.*

V. Magdeburgenses. Sanctus Vdalricus scribit, S. Gregorium Clericos admississe uxores; deinde in eius piscina reperta 6000. capitum: & mox decretum suum reuocasse, & pœnituisse.

RESP. I. Ibidem dicitur, Papam posse cogere ad cœlibatum. 2. Epistola est ad Nicolaum II. qui obiit an. 867: At S. Vdalricus factus est Episcopus an. 903. Ergo fictitia est epistola: Sanè autorem probatum habet nullum.

CALVINI & CALVINI- NISTARVM.

I. Deus reliquit matrimonium cuique liberum: & eius prohibitio est hæretica. 1. Tim. 4.

RESP. Placet libertas: proinde Ordinandis ponitur conditio cœlibatus seruandi. Et Paulus norat reprobantes

Dd 3 nu.

nuptias vniuersè vt malas : qualis Tattianus, Marcion, Manichæus. Mentiturque Calvinus 1. Timoth. 3. ordinandis poni conditionem, vt esse debeât *vnus vxoris viri*: cum nubere sit liberum cuiq; *Qui nubit, benè facit; qui non nubit, melius facit.*

II. Heb. 11. *Honorabile connubium in omnibus*: ergo & in Sacerdotibus.

RESPOND. Ergo etiam in sanguineis foret honorabile; quod improbat tamen Calvinus *Instit. libr. 4. c. 19. §. 37.* Quare, *in omnibus*, significat ex omni parte; Apud omnes in omnibus legitimè copulatis.

III. Apostoli, 1. *Corinth. 9.* circumdaxerunt vxores : Philipp. vii. Rogo te *Germane compar*; id est, germana.

RESPOND. I. De Apostolorum vxoribus ante Apostolatam variant scriptores: Certum est, post vocationem eos, *Matth. 19.* reliquissè omnia, etiam vxores. Ita S. Hieronymus, &c. 1. *Corinth. 9.* loquitur de piis sceminis; quales & Christum secutæ sunt. Ita Patres. 2. Dein; melior Versio est, *Sororem mulierem.* 3. Et S. Clemens ait, *secutas, quæ fuerant vxores; cessante iam re vxoria.*

Et Paulus ad virum Germanum loquitur. Sic Patres.

IV. Solus Paphnutius Concilium Nicænū in huius, ne interdiceret vxores Clericis.

RESP. I. Is censuit permitti vsum earum, quas ante Ordinationem duxissent. 2. Et, Dissuasit pœnas grauiores decerni in incontinentes. 3. Et, ait S. Gregorius, *Socrates*, qui id scripsit, *multa mentitur.* 4. Et, Concilium Nicænum canone 3. prohibet, ne Sacerdotes, Diaconi, Episcopi, mulierem domi

habeant, nisi matrem, sororem aut amatam. 5. Et fatetur Lutherus libro de Conciliis parte. 1. Concilium noluisse sequi Paphnutium.

V. MELANCHTHON. Coniugium est de iure diuino & naturæ: *Genes. 1. Creascite, & multiplicamini*

RESP. Benedictio est, non præceptum Sique hoc; affirmatiuum est tunc, ille obligans, nunc, aliquos sic vocatos. Ita Tertullianus, Cyprianus, &c.

VI. 1. *Cor. 7.* *Propter fornicationem vnusquisque propriam vxorem habeat.* Quia diuinum continentia non est cuiusque.

RESP. I. Loquitur de incontinentibus: nam continentes dicit *melius facere.* 2. Et, *Quia non omnes capiunt Verba hoc*; ideò non omnes fiunt Clerici, Deus autem, quibus dedit Velle continere, & Perficere, si velint. Ita S. Patres, Tertullianus, Nazianzenus, Chrysostomus, Hieronymus, &c. 3. Non igitur Celibatus scandala parit; sed abusus eisdem violati.

Q V Æ S T I O L.

An Clerici DECIMAS, Possessiones, & Temporalia iure possideant?

LUTHERANVS Erasmus in annotationibus ad Vetus Testamentum ait, Decimarum esse esse tyrannicam.

2. Fratricelli; debet sibi, Apostolicam paupertate viuentibus; non Ecclesiasticis tantis, aut ditibus. 3. Wicleff; Decimas esse elemosynas meras, posse que negari Clero propter peccata. 4. Canonizæ; Est etiam quoad Quoram, iuris diuini; non Ecclesiastici.

AUTOR. I. Clerum alià populo Magistratui contribui; iuris naturæ est. Ita *Genes. 14.* Abraham Melchitedeco

peu.

pendit decimas, vt Sacerdoti & Regi. Iuris diuini est idem, in Veteri Testamēto sic iubente Deo Levitis dari, *Leu. ult. Num. 18, Malach. 3.* Quæ præcepta quæ Moralia sunt, etiam Christianos obligāt; non quæ iudicialia: teste Clemente *lib. 2. Const. Apostolic. c. 29. 38 &c.* Quippe Christiana debet abundare iustitia, *Matth. 5. plusquam Pharisæorum.* Sic & S. Patres, & Concilia prisca. Estq; ratio: quia Laborāt pro bono publico: ideo decimę debite sunt, non vt eleemosynæ, etiã diuiculis. Ita S. Scriptura in *Antichristop. 2. q. 20.*

II. Date Decimas, quoad Quotam hanc, non est iuris diuini Christianis. Quia hoc nusquam extat. Et præceptum Veteris Testamenti non erat Morale: nec enim erat ante Moylen: Nam Abraham vltro dedit: *Iacob, Genes. 28.* vltro vouit. Nec est propriè Ceremoniale; quia non ad colendum Deum ordinatur; sed ad aquiratem inter homines. Et, iudicialia sublata sunt.

Debentur tamen iure diuino quoad substantiam; etsi non quoad Quantitatem istam. Iura etiam Ecclesiastica quoad decimarum determinarunt, non vt Legis Veteris, sed exempli. Vnde tum Clericus potest renunciare suo debito decimali: Tum Ecclesia legem suam mutare: Tum Conuetudo contraria Legem abrogare. Ita *D. Tho. 22. q. 7. a. 2.* Idque quæ Ecclesiastica est Lex de quora: non, quæ naturalis quoad substantiam.

Q V Æ S T I O L I.

*Quo iure sint EXEMTI Clerici,
RES, & cause Ecclesiastica
ab Sæculari potestate?*

V T H E R A N I: 1. Vt Petrus Martyr in *Rom. 13.* negat Principes dare posse Clero priuilegium Exemptionis: quod sit contra ius diuinum, omnes politico subiiciens Mag. statui. 2. BRENTIUS in *prolegomenis.* Melancthon in *Locis cap. de Ma: gistr. Res & Causas Cleri politicis subiiciunt tribuna- libus.*

3. CALVINVS *Inst. l. 4. c. 11. §. 15.* In omnibus subiectos vult, exceptis causis merè Ecclesiasticis.

S V A D E N T istis. 1. Quia Constantinus edixit, *Si quis Episcoporum tumultuatus sit, mea executione coercetur:* Eiecitque Eusebium in exilium.

2. Martyr. Iure diuino *omnis anima sublimioribus Potestatibus subiecta est, Rom. 13.* Ergo non potuerunt Reges Clerum eximere. 3. Marilius. *Matth. 17.* Christus soluit tributum, quæ debuit.

A V T O R. I. In causis Ecclesiasticis Clerici sunt exempti iure diuino. 1. Quia regimen Ecclesiasticum distinctū est à politico, & isto sublimi^o. patet supra *quæstione 2. 3. & 12.* 2. Christus Petro & Apostolis omnem potestatem suam commisit, vt Pastoribus in ones. Supra *q. 19. 20. 21.* 3. Apostoli, eorumque successores Ecclesiam diu rexerunt, cum nulli essent Principes Christiani: nec ad politicos causas retulerunt. 4. Sic Concilia fancierunt, Patres docuerunt, &c.

II. Clerici non sunt exempti ab legibus politicis, non contrariis iuri Canonico, aut officio Clericali: sed directiue subsunt. 1. Quia Clerici sunt ciues & partes politia. 2. Papæ permiserunt.

Non tamen Clerici possunt iudicari à sæcularib^o, etsi in legem civilem peccassent. Quia sic Papæ, Concilia, Imperatoresque decreuerunt. Absurdum est Pastorem ab oue iudicari.

III. Bona Ecclesiastica sunt à tributaris sæcularium exempta: idque iure, non simpliciter naturali, nec merè positiuè;

rius; sed iure gentium, quod partim est naturale, partim positivum. Hinc mos omnium fuit gentium; Sacris deditos; & quæ ipsorum essent, pro exemptis haberi. *Ut Leuitæ, Exod. 20. Num. 1. Sacerdotes, Genes. 47. sub Pharaone: Et 1. Esdra 7. sub Artaxerxe. 2. Ut Anima corpori præest, non subest: ita nec Clericia subesse debet Politicæ, in Sacris. Vide Antichristum p. 2. q. 21.*

DICO AD I. Quos Concilium Nicænum prius damnarat Arianos; sententiam in eos est executus Imperator.

AD II. Rectè: At Ecclesiastica potestas est sublimior: ergo non subiecta inferiori sæculari in rebus aut sacris, aut ad sacra pertinentibus.

AD III. Christus soluit, quia voluit, non quia debuit. *Nam liberi sunt filii: sed ut non scandalizemus eos, vade &c.*

VIII. DE MONACHIS.

QVÆSTIO LII.

Quàm dirum in Monachos odium Lutheri-calvinistarum?

LUTHERVS in obsequio suo Epithalamio ad 1. Cor. 7. Omnes eos qui Cælibem vitam in monasteriis ducunt, idolo Moloch corpora sua cremare confirmat. *Ibidem, Statum Religionis nil vaere; ethnicum, teitenum, sæcularia, ac veluti lutum esse scilicet. &c.*

Magdeburgense Centuria 1. c. 10. aunt. *Quis non hac hominum monstra execretur, ut inimicos humanæ societatis, & contra totam secundam Tabulam delinquentes? Melancthon in Apologia articulo de votis; Vota & opera Monachorum appellat: obsecrationes fatuas, hypocriticas simulationes, Traditiones pharisæicas, & Mahumeticas.*

CALVINVS *Instit. l. 4. c. 13.* ait, Monachos omnes esse Sophistas cucullatos, qui ab

Ecclesia discessionem fecerint, & se totos diabolo consecraverint: Monasteria esse lupanaria; Vota monastica, reia Satana.

Sic & hæresiarchæ in Genealog. p. 2. q. 11.

AUTOR. 1. Filii tenebrarum æque oculis nequeunt lucem Religionis intruere; desertores militiæ oderunt castra Sanctorum. *Nam, ait S. Antonius apud S. Athanasium, omnes qui dem Christiani Diabolus odit; sed probes Monachos, Chrysostr. virgines tolerare nullo modo potest.*

2. Dissimillima de iis S. Patres, quorum pars magna & ipsi monasticum eluerunt: Quibus à Christo, *Matth. Marc. 10. Luc. 18.* centuplum in hoc saeculo; sedes honoraria in iudicio; locum in cælorum regno promittitur. Sed præ veritè hæc latet.

QVÆSTIO LIII.

Qualis Origo fuerit Religionum?

LUTHERANI. *Vi Magdeburgenses Cent. 1. c. 10. cepit hoc saeculo 400. primum monasterium: se ab Antonio, Micharito &c. Idque Cent. 5. c. 6. patet confirmatione doctrina de iustificatione, & contra doctrinam Deiipsum ex prava emulacione Effessorum; Cent. 6. partem casu, v. fugerent persecutionem; v. de hanc Hieronymus testatur.*

CALVINVS *Instit. l. 4. c. 13. 14.* Melancthon in Apologia articulo 27. aunt fuisse quidem quarto, & quinto saeculo Monachos aliquos, sed eos, qui tunc sunt, cum eis habere comamene nihil: ideoque hodie tantum monachatum rem esse novam.

SVADENT istis. 1. Quia an liber de vita S. Antonii monachi sit ab Athanasio conscriptus, dubitant Magdeburgenses Cent. 1. c. 10. 2. Quia, Negant iidem Cent. 1. c. 10. Erasmus, Lutherus, Calvinus, &c. librum de Ecclesiæ hierarchia esse Dionysii Areopagite. 3. Quia negant, *ibidem c. 3.* Theologionem de Christianis, sed Ellenis, scriptum.

AUTOR. Tria asserimus: vnde &